

Vyhodnotenie anketnej danej regionálnym spolupracovníkom o názoroch na kľúčové vlastnosti ideálneho riaditeľa a ideálneho zástupcu

V období október – november 2011¹ sme sa našich regionálnych spolupracovníkov pýtali na ich názor na schopnosti a vlastnosti, ktoré by mal mať dobrý riaditeľ školy a dobrý zástupca riaditeľa jednoduchou otázkou: „**Aké vlastnosti (najmenej tri) má podľa Vás ideálny riaditeľ a zástupca? Uveďte v hierarchizovanom poradí zostupne od najdôležitejšej po menej dôležitú.**“

Naši regionálni spolupracovníci nám odpovedali anonymne elektronicky zápisom do databázy alebo mailom. Získali sme odpovede od 35 regionálnych spolupracovníkov, čo je 58,3% návratnosť. Rozpätie uvádzaných vlastností bolo od 2 do 19, priemerne 6,4. Dáta boli vážené podľa poradia uvedeného respondentom a v prípade ideálneho riaditeľa kategorizované do 18 vlastností. V prípade zástupcu riaditeľa sme stanovili 16 kategórií vlastností ideálneho zástupcu.

- Ideálny riaditeľ

Obr. 1

¹ Posledný mail sme zapracovali 15.12.2011.

Obrázok Obr.1 znázorňuje 18 kategórií odborných schopností (modrá) a morálnych vlastností (červená), ktoré sme vytvorili spracovaním odpovedí regionálnych spolupracovníkov nasledovne v Tab. 1. Uvedené sú všetky vlastnosti doslovne, tak ako sa vyskytli v odpovediach RS:

Tab.1

Kategória (riaditeľ)	Odpovede respondentov
organizačné schopnosti	dobry manažér, dobrý organizátor, iniciatívny, dynamický, stratég, reprezentatívny, samostatný
vzdelanosť a rozhľad	erudovaný, odborník, múdry, vzdelaný, rozhľadný, sčítaný, informovaný
tvorivosť a pružnosť	flexibilný, s fantáziou, kreatívny, novátorský, otvorený novým výzvam, iniciatívny, podnikavý
rozhodnosť a cieľavedomosť	rozhodný, cieľavedomý, ctížiadostivý, tvrdohlavý
prirodzená autorita	prirodzená autorita – osobnosť, autoritatívny, vodcovstvo, má schopnosť riadiť
iné riadiace schopnosti	niekedy direktívny, inokedy demokraticky; diplomatický v jednaní, vedieť efektívne riešiť konflikty
vizionárstvo	vizionársky, schopný vidieť veci v širších súvislostiach, majúci víziu
komunikatívnosť	komunikatívny, mať kontakty
dobré pedagogické kompetencie	mať pedagogický cit, odborník - pedagóg
charizma	schopný nadchnúť, aktivizujúci, nadšený, inšpirujúci, charizmatiký
čestnosť	čestný, slušný
náročnosť	primerane náročný, náročnosť v práci na seba a iných, náročný
trpezlivosť	trpezlivý, tolerantný
iné morálne vlastnosti	musí mať svojich žiakov a podriadených rád, láskavý, priateľský, starostlivý, kultivovaný, výbušný, nevzťahovačný, nekonfliktný
emočná stabilita	sebavedomý, zdravá sebadôvera, vyrovnanosť empatie a asertivity, rozvážny, emocionálne a citovo vyrovnaný, so zdravým rozumom, praktický
spravodlivosť	spravodlivý, objektívny, korektný, individuálny prístup k zamestnancom
ústretoivosť	empatický, ľudský, ochotný počúvať, rešpektovať PK, chápaný, schopnosť „naslúchať“ kritike, pozitívne myslenie, načúvajúcí, váži si prácu svojich podriadených - zamestnancov a vie ju aj ohodnotiť, spolupracujúci, pozitívny postoj k životu, ústretoivý
pracovná morálka	dôsledný, zásadový, zodpovedný, pedantný, sledovanie a dodržiavanie vytýčených cieľov, stáť si za slovom, dôveryhodný, vytrvalý, pracovitý, presný v práci, dochvilný

Podľa frekvencie formulácií charakterizujúcich požiadavky na ideálneho riaditeľa môžeme usudzovať, že naši respondenti kladú rovnakú váhu na odborné predpoklady (52%) ako na morálne vlastnosti (48%) riaditeľa školy. Za najdôležitejšie danosti považujú postupne pracovnú morálku, spravodlivosť, vzdelanosť a rozhľad, tvorivosť a pružnosť a organizačné schopnosti riaditeľa. Spomedzi vymenúvaných vlastností najmenej obsadená kategória je kategória pedagogických predpokladov.

- Ideálny zástupca

Obr. 2

Podobne ako pri vyhodnocovaní odpovedí na otázku ohľadne ideálneho riaditeľa sme vyhodnotili a kategorizovali všetky uvedené vlastnosti aj pre „ideálneho zástupcu riaditeľa školy“. Vznik 16 kategórií vystihuje nasledujúca tabuľka Tab 2:

Tab. 2

Kategória (zástupca)	Odpovede respondentov
tvorivosť a pružnosť	kreatívny, má fantáziu a nápady, "zvedavý", flexibilný, podnikavý
organizačné schopnosti	vie rozdeľovať úlohy, dobré organizačné schopnosti, rozvážny, samostatný, schopný využívať potenciál členov ped. zboru, schopný dotiahnuť veci do konca
odborné zručnosti	dobrý odborník, rozhladený, odbornosť - pedagogická ale aj zručnosť v ovládaní potrebného školského softvéru, skúsený, praktický, má pedagogický cit
komunikatívnosť	komunikatívny, schopný, počúvať, načúvajúcí, vedieť iným načúvať schopný uvažovať o názoroch iných, prístupný, schopnosť „naslúchať“ kritike, informujúci
prirodzená autorita	vodcovstvo, prirodzená autorita,
rozhodnosť a cieľavedomosť	rozhodný, cieľavedomý
iné riadiace schopnosti	diplomacký, dobrý "vyjednávač", nadanie pre prácu s ľuďmi, dobre interpersonálne a sociálne zručnosti
náročnosť	primerane náročný, náročný, kontrolujúci, náročnosť v práci na seba a iných
vizionárstvo	vizionársky
emočná stabilita	úprimný, vyrovnaný, nevzťahovačný, nekonfliktný, emocionálne a citovo vyrovnaný, emocionálna stabilita a trpezlivosť
trpezlivosť	trpezlivý, tolerantný
iné morálne vlastnosti	milý, priateľský, slušný, láskavý, musí mať svojich žiakov a podriadených rád
charizma	motivujúci, schopný nadchnúť, iniciatívny, spolupracujúci, nadšenec, extrovert

čestnosť a diskrétnosť	spravodlivý, objektívny, čestný a spravodlivý, neklebetný, diskrétny, individuálny prístup k zamestnancom
ústretovosť	empatický, ľudský, ústretový, má pozitívne myslenie, váži si prácu svojich podriadených - zamestnancov a vie ju aj ohodnotiť
pracovná morálka	zodpovedný, presný v práci, dôsledný, pedantný, dochvilný, pracovitý, vytrvalý, zásadový, spoľahlivý, presný, svedomitý, poriadkumilovný, niekedy perfekcionista, obetavý

V prípade požiadaviek našich respondentov na ideálne vlastnosti zástupcu riaditeľa školy pozorujeme podobný pomer odborných (53%) a morálnych kvalít (47%). Najväčší dôraz kladli opäť na pracovnú morálku, avšak v prípade druhej najviac požadovanej vlastnosti oproti riaditeľovi (ústretovosť) v prípade zástupcu je požadovaná tvorivosť a pružnosť. Ďalej regionálni spolupracovníci preferujú u ideálneho zástupcu organizačné schopnosti a odborné zručnosti. Od ideálneho zástupcu očakávajú vizionárske vlohy najmenej.

Úsudok našich regionálnych spolupracovníkov je v súlade s obecnými predstavami o oboch postoch. Zaujímavá je silná požiadavka na pracovnú morálku. Jej potreba je síce samozrejímavá, ale očividné dožadovanie sa tejto vlastnosti od riadiacich pracovníkov môže evokovať aj jej absenciu, to však by malo byť predmetom iného prieskumu.

NÚCEM

Projekt HKV, aktivita 4.1

Január 2012

Spracovala: Mgr. Zuzana Juščáková, PhD.